

Sommer-Skåtøy

Velkommen til oss, øya vår blomstrer selv uten festival! Med kafe, kirke og lokalet fortsetter trivsel og kultur i nærmiljøet. Dette sammen med natur på sjø og land gir det fine opplevelser for både store og små.

Juli 2016 nr 64

Skåtøy Flaskepost

epost: linda-hoy@hotmail.com
mobil: 99234828

Skåtøysprinten lørdag 7. juni

Skåtøysprinten gikk av stabelen 7. juli med start og mål på jordet ved Haugen. Et fint tiltak for store og små med, som vi håper kan bli en årlig tradisjon. En takk for at Terje Sødal, som primus motor, og teamet hans sørger for at Skåtøys gamle kjerreveier og stier blir brukt på denne måten. Løypa gikk i en sving i nærheten av Dønvika, og med barnebarn på startstreken var det bare å ta en tur opp i skauen for å heie på deltagerne. Heiagjengen fra Dønvika var litt for sent ute til å få med seg de som løp fortest, men det gjorde ingenting, for det er kanskje de minste med korte bein som mest fortjener å bli heiet på.

Det var moro å se at det var mange barn som alene eller med foreldre tok tre-kilometersrunden med iver og ekte idretts glede. Ut av skogen kom Birk og

Oda side om side i fint driv. Birk ble litt forfjamset av at bestefar, tante og søskenbarn stod og heiet og gaula navnet hans oppe i skauen, og Oda så sitt snitt til å løpe fra. Birk gjenvant imidlertid fort fatningen og spurtet inn forspranget til Oda før de forsvant ut av syne opp en av de verste motbakkene på hele runden.

Når Birk får omtalen, er det ikke mer enn rett og rimelig at Billie på 6 år får bildet.

Av resultatlista så jeg etterpå at Oda og Birk ble klokket inn på nøyaktig samme tid, jeg tenkte at her var det ikke måte på sportsånd og rå konkurranse helt til målstreken ble plassert.

Bestemor til Oda var også stolt av innsatsen til sitt barnebarn. Men bestemor Heidi kunne røpe etterpå at Oda hadde fortalt at hun og Birk hadde så mye å prate om, så de ikke kunne løpe hele tiden, de måtte gå rolig og prate litt sammen også.

Slik skal det være, idrett bør balanseres med trivsel og hygge, en nærmere oppfyling av idrettens ideal om "en sund sjel i et sunt legeme" kan man vanskelig tenke seg.

Tor Dønvik

Agurktider også for Flaskeposten

For spesielt interesserte meldes at en stor skvås eller "Cucurbita pepo" på latin er produsert i drivhuset på Dønvika og ligger nå klar for konsum på kjøkkenbenken.

Hvis du går fra kafeen og følger Stoppedalveien kan du på fuktige kvelder støte på myriader av migrerende brunsnegler. På midtbygda vises ingen nåde, migrantene klippes i to eller saltes til døde.

Blant brunsneglene går det rykter om at på parsellhagene på "Det Grønne

Havet" har enkelte brunsnegler funnet ut hvordan Duncans "sneglegjerde" kan forseres og dermed gi tilgang til alskens godsaker.

Brunsneglenes hang til å dra i sørøstlig retning avstedkommer frykt og tvilsomme tiltak, heri innbefattende krigføring med ulovlige kjemiske våpen.

Kamouflert som en hvit markeringslinje for mellomtid, på den nylig arrangerte "Skåtøy skogsprint", er det derfor lagt ut en stripe med salt i veien på toppen av bakken ned til Stoppedalen.

Når grenser stenges på den måten sprer frykten seg videre østover, da sneglene fort kan ta veien til venstre i veiskillet i retning Nyland og Dønvika.

Enkelte grunneiere på den kanten har allerede vært på befarings for å finne den optimale plasseringen av nok en saltstripe for å holde de uønskede migrantene på midtbygda.

Dessuten bærer enkelte ivrige kafegjengere fra den kanten alltid med seg

en pose salt, i fall de møter en brunsnegle eller to på veien. På Dønvika har Gerd, som nok et preventivt tiltak, på varstyr, allerede hyret inn to uskyldig utseende leiemordere som sier kvekk, kvekk. Dette i fall alle andre brutale tiltak for å ha skvåsen i fred i drivhuset sitt skulle svikte. Flere leimordere kan skaffes ved å kontakte det nystartede Skåtøy fjørfelaug.

Det er i det hele tatt en stor oppfinnsomhet i lokalbefolkningen når det gjelder å finne bestialske metoder og utstyr for å få has på uønskede brunsnegler på fredelige Skåtøy.

Ryktene går allerede nå, om at man vurderer å bruke lokalbefolkningens morderiske kompetanse, for på en tilsvarende måte, å kvitte seg med en ny og minst like uønsket plage på sjøen, nemlig vannskutere.

Det skjer på Skåtøy

Skåtøy Kafe

Martin og Helena ønsker gamle og nye gjester velkommen til sommeråpen kafe **alle dager fra kl. 11. til 23.** (kjøkkenet stenger kl 21:30)

Arrangementer som til nå er på plass, det kan komme mer! følg med på [hjemmesiden](#)

Lør, 30. juli, kl. 18 Konsert ([klikk her for billett](#))

Bjørn Eidsvåg m/band og gjest Oscar Danielson

Tor, 04. august, kl. 19 Sondre Lerche ([klikk her for mer info.](#))

Lør, 20. august, kl. 19 Sviskeprinsene ([klikk her for mer info.](#))

Skåtøy Kirke

Søn 24.07 kl. 11.30 Gudstjeneste
v/ Harald Gulstad og organist Katrine Kristiansen.

Søn 24.07 kl. 18.00 Konsert med Roar Engelberg/ se annonse.

Tors 11.08 kl. 18.00 Konsert med Fauna Vokalkvintett
- billetter v/ inngangen - se annonse.

Søn 14.08 kl. 11.30 Gudstjeneste
v/ Leif Westermoen og organist Robert Czyn.

Man og On i hele juli Åpen kirke kl.11.30-15.00

Onsdagskonserter: 1130- 1200: 27.07 Guy Poupart
/ annonse i Flaskeposten for mai.

Velkommen i kirken

Lokalet - Vårt eget hus -- Sommermarked --

Åpent mandag, onsdag og fredag hele juli, fra kl.12 til 16
Sommertradisjonen fortsetter. Se om du finner nyttige lopper!
Nyt våre ferske bakevarer, vafler, pølser, is, kaker, kaffe og brus ute i vår koselige have! Salg av husflidprodukter og tradisjonelt brukmarked. Loddsalg med flotte gevinster.

Posesalg av lopper har startet, nå kan alle gjøre gode kjøp!

Vel møtt Hilsen Lokalstyret.

Vi takker alle som har levert lopper til oss, men nå kan vi desverre ikke ta i mot mer.

[Finn på nett; Flaskeposter?](#)

[Skole ?](#)

Sommer på Skåtøy

Roald Engelberg i Skåtøy kirke

Skåtøy kirke får igjen besøk av den kjente panfløytisten **Roar Engelberg**.

Han holder konsert **søndag den 24. juli og konserten starter kl 18. Billetter, kr. 200,- selges i døren.**

Roar Engelberg (født 26. juli 1964 i Hamar) er en norsk panfløytespiller av internasjonalt format som holder konserter og gir undervisning.

Han studerte med Nicoleae Pîrvu i Hilversum 1985–1988. Mottok 2007 utmerkelsen "Ordinul meritul cultural în grad de cavalier" av den rumenske stat for sin mangeårige innsats i Romanias musikkliv. Han har gitt ut en stor samling musikk alene, men også i samarbeid med en rekke andre kjente musikere.

Sist han var på Skåtøy (på 1990 tallet) var han sammen med organist Iver Kleive, i år spiller han med eget akkompagnement.

[Snutt fra youtube](#)

Orgelkonsert i Skåtøy kirke

Ons 27 juli kl 1130 til 1200 Guy Poupard
(åpen kirke gratiskonsert)

Skåtøy menighetsråd

Bjørn Eidsvåg m/band

– 30. juli kl. 18.00

Skåtøy kafe (på Haugenjordet)

I sommer tar Bjørn Eidsvåg nok en gang med seg sitt fremragende band for å spille konserter, og heldigvis er Skåtøy fremdeles fast stopp på denne ruten.

Etter 25 studioalbum, eget hyllestalbum og den bejublete suksessen med "Klassisk Bjørn Eidsvåg", har Eidsvåg opparbeidet seg en helt unik posisjon i norsk musikkliv og han har skrevet en rekke udødelige låter de aller fleste har et forhold til.

Sommeren tilbringer han på veien, og gir med det sine fans en enestående anledning til å oppleve en artist med en formidabel katalog og formidlingsevne.

«Til Skåtøy tar vi med oss en av våre favoritter, Oscar Danielson. Oscar er en gammel venn og en trubadur vi setter stor pris på. Til å være svensk så er han dritbra», sier Bjørn.

Pris: 505,-

Billetter kan bestilles [online her](#) eller kjøpes på Narvesen/7-eleven

og fra uke 25 også hos oss på [kaféen](#)

Sondre Lerche - 4 aug kl.19.00

Konsert Skåtøy kafe

Sondre Lerche er et navn de fleste nordmenn mellom tolv og åtti kjenner til, etter en allerede lang og fruktbar karriere, både som artist og tv-personlighet. Det er vanskelig å tro at mannen så vidt har rukket å fylle tretti!

Lerche er en artist som vanskelig lar seg sette i bås. Sjangermessig kan han forsøksvis beskrives som en klassisk crooner med fengende poplåter inspirert av 70-tallsrock, pønk og med elektroniske elementer. Som konsert-artist oppleves Sondre som en energisk og svært karismatisk frontfigur med et tett og solid band i ryggen. Man bør rett og slett få med seg denne mannen live, og Skåtøy café i sommer blir intet unntak.

Lerches forrige album, Please, viste oss en artist som på ingen måte er... ferdig med å utforsker nye musikalske landskap, og inneholdt noen av de friskeste og mest dansbare låtene man har hørt fra Sondre. Ryktene vil ha det til at vi allerede senere i år vil få ny musikk fra Sondre Lerche, og vi gleder oss stort.

Pris: 250,-

Billetter kan kjøpes på [Skåtøy Kafé](#), på turistkontoret i Kragerø (ma-lø, kl. 9-17)

eller ved overføring til 2655.03.67814
HUSK:

1) merk innbetalingen med navn og antall billetter

2) send en epost med navn og antall billetter til martin@skatoykafe.no
Så få dere utlevert billettene i døren

Konsert i Skåtøy kirke

Den **11. august kl. 18** kommer gruppen **Fauna Vokalkvintett** som ble etablert høsten 2009 på Norges Musikkhøgskole.

Gruppen arbeider med folkemelodier utenfor den tradisjonelle folkemusikk-tradisjonen. Klanglig befinner de seg i et utradisjonelt landskap da gruppen består av to jazzvokalister og tre klassiske sangere.

Vi hører tidlig at de kan sin **folke-musikk**. At man også inkluderer den spesielle kvadeteknikken viser et stort

mangfold hos de fem sangerne.
Billetter kr. 150 kjøpes i døren,
konserten starter kl 18.

Skåtøy menighetsråd

Sviskeprinsene- 20 aug kl 19.00 Konsert Skåtøy kafe

For femte år på rad er det Sviskeprinsene som holder avslutningskonsert på Skåtøy Kafé.

Bandet har eksistert siden 1988 og er blant annet kjent for sine opptredener under Vestfold Festspillene, der de hver sommer siden 2002 har tilbudt publikum byvandring og maritime tokter med utgangspunkt i lokale visetekster fra store deler av Vestfold.

Sviskeprinsenes varemerke er akustiske omarrangeringer av pop-, rock- og rootsklassikere fra 1950, -60 og 70-tallet, framført med mye glimt i øyet. Ved siden av dette blander bandet inn en porsjon folkelig norsk musikk fra 1800-tallet og tidligere, ofte med maritim profil.

Instrumentparken til Sviskeprinsene består av dobro, tuba, kassegitarer,

kontrabass, akustisk bassgitar, trekkspill, torader, mandolin, melodika, fløyte og diverse perkusjonsinstrumenter. Og det synges både en- og flerstemt.

Bandet består av Willy Aagre, Per Mjeldheim, Morten Lindbæk, Stein Storsve og Magne Arild Hausvik. Bandet og ikke minst vi fra Skåtøy Kafé ser fram til nok en opptreden for et feststemt publikum på Skåtøy!

Pris: 150,-

Billetter kan kjøpes på **Skåtøy Kafé**, på turistkontoret i Kragerø (ma-lør, kl. 9-17) eller ved overføring til 2655.03.67814
HUSK:

1) merk innbetalingen med navn og antall billetter

2) send en epost med navn og antall billetter til martin@skatoykafe.no
Så få dere utlevert billettene i døren

Månedens båe

(Fotsatt fra f. nr.)

"Samarbeidet" Tordenskjold selv med fienden?

I et sjøslag i 1714 med sin galei Løvendal gikk han tom for kuler og krutt, i en kamp der han hadde fått overtaket på den langt overmektige svenske galeien Olbing. Tordenskjold signaliserte da om forhandlinger og gikk om bord på Olbing og spurte pent om han kunne få låne kuler og krutt slik at sjøslaget kunne fullføres.

Kuler og krutt fikk han ikke, men han utbrakte derimot en skål med kapteinen på Olbing, og ga skuta fritt leide videre.

For denne kontroversielle bragden ble han stilt for krigsrett i København, men han ble frikjent.

En "never ending story"

Kong Håkon hadde knapt passert statuen etter sin hjemkomst før plasseringsdebatten blusset opp igjen med full styrke. I tillegg til plassering kunne man nå også krangle om ny eller gammel sokkel.

Den stakkers Tordenskjoldstatuen ble kjørt rundt i Oslo med heisekran, og her og der prøvemontert på en midlertidig sokkel av tre (ikke ulikt Tordenskjolds soldater som i Marstrand i 1719 som ble sendt på kryss og tvers rundt i byen for å se ut som om de var mange).

Det ble for tungvint å flytte rundt på statuen, så man fikk i stedet laget et stålstativ med samme ytre dimensjoner som sokkel og statue, slik at i alle fall silhuettenes konturer kunne sjekkes visuelt ved de forskjellige plasseringsalternativene. Etter 5-10 år med denne galskapen fattet humorist, revyforfatter og visesanger Einar Rose interesse for saken.

Han skriver en lang artikkel i Aftenposten 2.2.1955 om; "De to opprettstående sigarkasser med gjetosten i midten med rådhusplassen og utsmykningen der". Her harselerer han om; "Oslopiken", den nakne kvinnefiguren i forgyllt bronse på bysiden av Rådhuset, som han tilegner den erkekonservative pastor Møll fra Søgne.

Pastor Møll ble blant annet kjent for å klage til NRK's Julius Hougen fordi han fortalte om folkevisedans i radio. Dans var en samfunnsmessig tillatt form for offentlig utukt mellom kjønne, mente Møll. Julius Hougens svarer: Jeg danser selv meget nødig, fordi jeg ikke synes det er noe morsomt. Hva derimot utukt angår, så sysler jeg en smule med den slags i ledige stunder og har atskillig glede av det. Men det har aldri falt meg inn at det kan kombineres med dans. Jeg skal gjøre mitt beste for å tilegne meg Deres oppfatning, at det altså kan være mulig å få noe skikkelig personlig hygge ut av dans også. Jeg takker Dem hjertelig for vinket.

Einar Rose foreslår så, i likestillingens navn? å sette opp en naken mannsfigur på sjøsiden siden av Rådhuset, rett over bykassa der man leverer selvangivelsene, som heter: "Jeg har vært inne og betalt skatt".

Christian Krohg (som hadde sommerhus i Bjelkvik på Stabbestad-landet utenfor Kragerø) skrev roman Albertine, en kontroversiell roman som ble forbudt samme dag den ble utgitt.

Et relieff av Albertine er plassert på Rådhusets hjørne, som Rose beskriver med at: "hun ivrig speider mot fristende kjøttvarer hos slakter Bjercke". Så

Tordenskjold på ny sokkel klar til å ta i mot kongen

Foto: Ukjent

Oslo byarkiv

fortsetter han; "Oslo-piken er i alle fall på plass, slik at: byen prominente herrer kan nyte hennes gylne skjønnhet sammen med to smørbrød med sursild på Telles Terrasse, mens Tordenskiolds statue fremdeles fortsetter sin evige vandring, og en ensom frøken Sten (sokkelen) står på en tom åpen plass og venter på sin Tordenskjold".

Dette humoristiske avisinnlegget gir oss et tidsbilde av lokaliseringsdebatten, og vi konstaterer at i 1955 står den nye sokkelen til Tordenskjold ensom igjen på Rådhusplassen, tilsynelatende til ingen nytte.

En naken sokkel i folkehavet 1 mai i 1955

Til sist, i 1955 landet Tordenskjold på sin gamle sokkel i nærheten av Skansen, ikke så langt unna den gamle plasseringen i fra 1901. Sokkel uten statue, må nå vike for den moderne trafikkmaskinen, som nytenkende politikere i frem-skrittets tegn, gjorde rådhusplassen om til i 1960 årene.

Trafikkmaskinen husker jeg, og sikkert mange andre fra distriktet, når ungdommen i 1960-70 årene en sjelden gang tok seg en Oslostur.

Vi hadde ikke virret rundt lenge i asfaltjungel og biltrafikk, før vi lengtet etter havet. Med et par pils i bæreposen trakk vi derfor ned mot Rådhuskaia for å kjøpe en liter reker som skulle nytes på bryggekanten sammen med en øl, slik at ikke hjemlengselen skulle ta overhånd.

Med livet som innsats krysset vi da rådhusplassen, der biler, busser, trikker i et forrykende tempo rådde grunnen.

Trafikkbildet ble av og til brutt av et tog kjørende sakte etter en konduktør, som gikk foran toget viftende med røde flagg. Trafikksjokk for en Skåtøygutt uvant med aggressive trafikanter, men det gikk bra, selv om kryssingen av rådhusplassen fortonte seg adskillig verre enn en sterk sønnakuling på tur til byen i hjemlige farvann, -- forteller Tor Dønvik.

Fra plasseringen i 1955 tok statuen i 1997 noen skritt nærmere sjøen, og snudde blikket samtidig mot syd, til der den står i dag. Det kan tyde på at Tordenskjold lengter etter havet og til en utsikt til svenskekysten der han i fordums dager utkjempet sine store slag.

(forts neste nr)

Tor Dønvik/ Per Gierløff Klem

Tidslinje

Navngitte beboere

Skåtøys **leilendinger** og plasser. (Skåtøy delt i øst-vest før 1666)
Haugen (før 1400)->Rankilen (før 1786) (**Vestpart** etter deling)
Olgas Hus (mellom 1647-66) (**Østpart** etter deling):
Nepeløkka (før 1767)+Korsmarka (før 1774) (**Øst delt i 2**)
Stenklev (før 1764) **Vennevik** (før 1769) (**Vest delt i 2**)
Stavseng(før 1665), **Skåtøyroa**(3 plasser), **Salpetangen**(før 1778)
 (Årstall : † -Død, ^d -Dåp, ^g -Gift, ^k - Konf.; # - angir husstand nr. i manntall)

Ca. 1400 Jordebok
 1528 Skatt
 1558 Retts dok
 1642 Kongebrev

Ukjent
 Arne
 Halvordt
 Live (e)

1647
 Matrikkel

1630 ^f	Brynild ?	Svennum Anne Andersdtr.	1620 ^f
-------------------	--------------	----------------------------	-------------------

1666
 Manntall

Brynild & Svennum

Skåtøy
 østre

1610^f

Nils Lauritsen
 (Leilending # 2)

Fra militærrulle sjømenn 1665
 Engelbret Svensen Stafseng
 Christer Schaadøen Tømmemann

1704[†]

Barboro **Brynildsdr.**
 Halvord Knutsen

Ole Brynildsen?
 odelsønn

1705[†]

Ingebor Schaadø?

1723
 Matrikkel

Fridrick

Jørgen

Husmannplass(er) ?

1726[†]

Barboro **Brynildsdr.**
 Fridrick Bolling

1737[†]
 1735[†]

Brynild Halvorsen 1696^f
 Magnild Nilsdatter

1753[†]

Jørgen Nielsen
 Johanne (en jente †)
 Kirsti **Halvorsdr.** (2)

1758[†]
 1761[†]

Nils Jørgensen
 Kari Eilertsdtr.

1759[†]

245

249

246

248

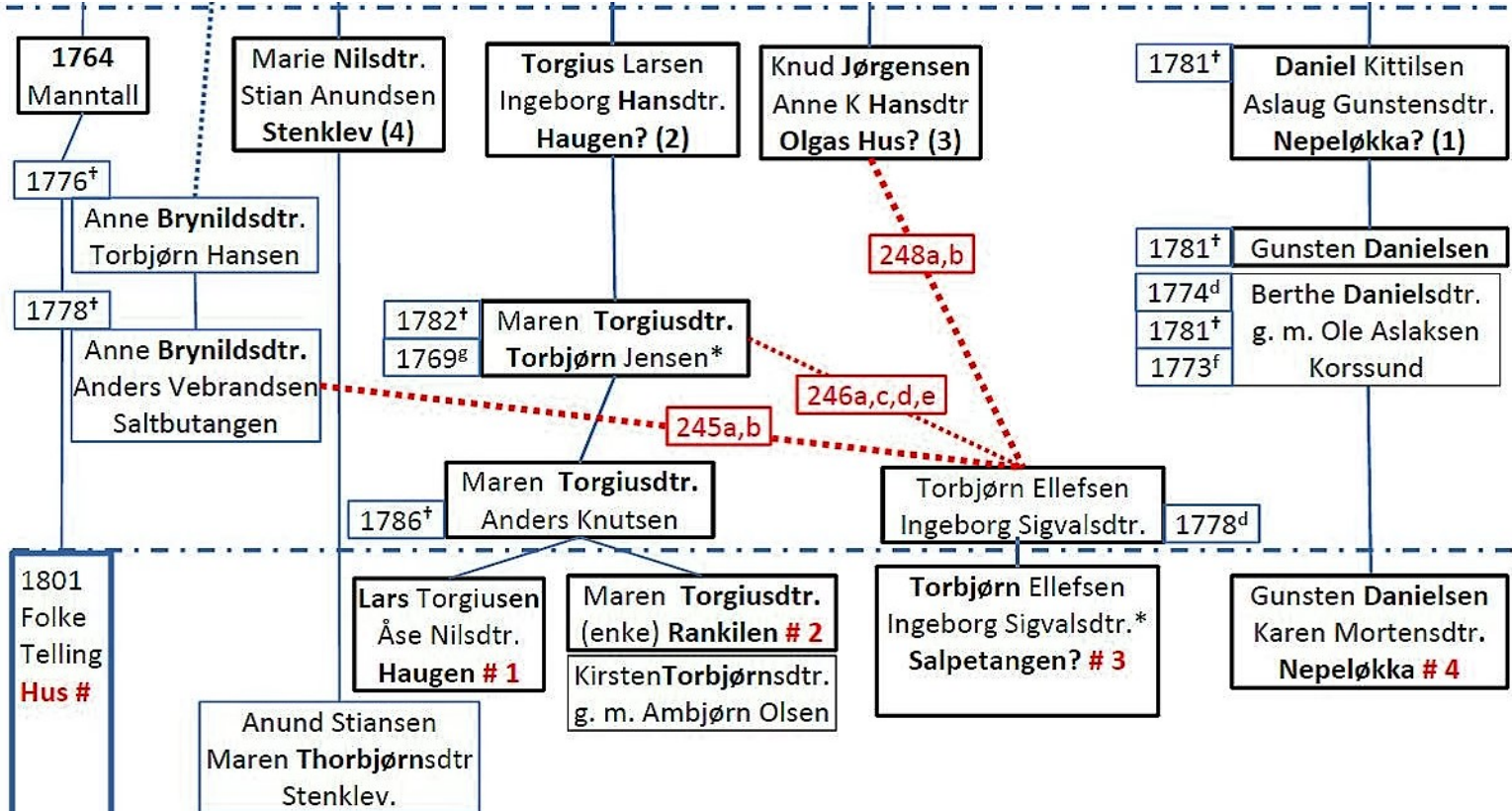
247

Stian Anundsen

Torgius Larsen
 1770^k 1743^g

Knud Jørgensen
 1778^k

Daniel Kittilsen
 1767^k

(Fortsatt fra forrige nr.)

Skåtøys tidlige bosetning.

Skjema over viser bosetning og slektsforhold satt opp i en tidslinje. For årene 1704-87 er beboere i folketellinger kryssjekket mot kirkebøker og skifteprotokoller. På den måten kan vi med rimelig sikkerhet si at boplassene må ha blitt

etablert før hendelser ble registert i kirkebøker. Familie arverekkenene for de 4 eldste leilendingsgårdene blir brutt like før år 1800. Da dør gamle slekter ut eller går falitt og det er store endringer i leilendingskontrakter og eiendomsforhold.

De 3 plassene på Skåtøyroa er trolig (Eldbjørg Andresens hus, før 1793),

Eikelia (før 1750) og et hus (Bangors pensjonat) (før 1800).

Dermed er det 12 hus på Skåtøy som ble bygget før år 1800, av disse er 10 bebodd i folketellingen i 1801, da Korssund og Saltnevene er ubebodd.

(forts. neste nr) Tor Dønvik

Prosjektet med Dønvijs bøye går mot gjennomføring.

Sponsoravtaler på kr. 10.000 eller mer søkes.

Sponsorlista så langt:

Arkitekthuset as

David Løffler - 92099747

Iseksport as

Tom Erik Hole

Byggmester

Tore Abrahamsen - 91850561

Galeasen Skåtøy as

Tor V Dønvik - 90678830

Stiftelsen

Skåtøy Vise og Poesifestival

Kragerø og Skåtøy Historielag

Skåtøy - Sangpoetenes møtested

Dønnevik gård

Ingvild Gierløff Løe

Store og små donasjoner mottas med takk.

Et bygg for utstilling av bøyen og presentasjonsmaterie

ll for historien skal lages.

Sponsorer (kr 10000 eller mer) søkes blant privatpersoner, firma og andre, som hedres med et messingskilt om de ønsker det. Alle små eller store bidrag er velkommen.

Bankkto: 2655.02.47037

For informasjon, kontakt

Tor Dønvik; tor.donvik@gmail.com

mobil 90678830 eller

Arnfinn Jensen; arnfj@frisurf.no

mobil 90584852

Glimt fra kaptein Dønvijs liv: Shipping er tøff business.

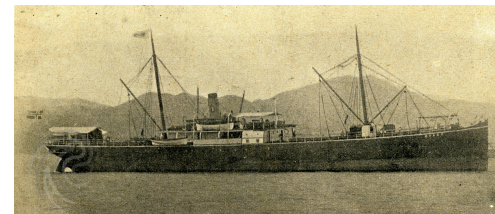
Dønvig har skutt inn penger (kr 50000) i rederiet Ella as, men han kommer i konflikt disponent Hagbart Waage.

Dønvig ønsker å trekke seg fra avtalen med Ella as, og etter både ordinær og en ekstraordinær generalforsamling, hvor Dønvig truer med søksmål mot rederiet, både for ulovlig oppsigelse og for avtalebrudd, får han tilbake sin andel av kapitalen i selskapet. Saken vekker oppsikt, skrives om i avisene og følges med stor oppmerksomhet i shippingmiljøet, men den blir løst i minnelighet.

Etter 25 år til sjøs går Dønvig nå i land, han skal ferdigutvikle sin livredningsfarkost og livnære seg ved arbeid med denne og annen virksomhet innen shipping.

I år 1900 startes rederiet Davidsen og Dønvig AS. Kapteinen, sammen med kona Antonettes yngste sønn Thorvald Davidsen (25 år) starter med rederi-

virksomhet, med kontor i Keyzers gate 1 i Kristiania, der familien også har sin leilighet. De kjøper det 18 år gamle dampskipet BYGDØ på 1.238 brt. av Christiania Dampskibsselskab. Rederivirksomheten skal nå sørge for Dønvijs inntekter mens han samtidig skal lansere sin "Dønvijs Lifesaving Globe".

Han satser internasjonalt og får laget den den første prototypen på en lukket livbåt "Capt. Dønvijs Lifesaving Globe".

Det en forminskert versjon som skal stilles ut på verdensutstillingen i Paris i år 1900. Endelig får han realisert alt det han har tenkt på og ønsket ut, hver dag etter det tragiske forliset med Dictator.

I snart 10 år har han laget skisser og tegninger og tenkt gjennom prinsipper og alle mulige og umulige detaljer for å kunne bygge og utruste en sikrest mulig redningsfarkost, en lukket livbåt som kunne ha reddet livet til kone og barn.

(forts. neste nr) Tor Dønvik